

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

การบริหารงานของหน่วยงาน หรือองค์การให้ประสบผลสำเร็จย่อมประสบปัญหาหลายประการซึ่งสาเหตุประการหนึ่งอาจมาจากการใช้อำนาจของผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ก่อนข้างไม่เหมาะสมกับคนและงานจึงเป็นเหตุให้งานประสบกับความล้มเหลว หรือได้ผลไม่ตรงกับความมุ่งหมาย กล่าวคือ ถ้าใช้อำนาจบังคับบัญชาเคร่งครัด มีการแบ่งงานกันทำตามลักษณะเฉพาะวางกฎเกณฑ์ที่เข้มงวด การทำงานที่มุ่งแต่ผลของงานมากเกินไป โดยไม่คำนึงถึงเพื่อนร่วมงาน มีการใช้อำนาจตามความพอใจและอารมณ์ของตนเองและไม่ยึดหลักคุณธรรม ย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการครูรวมทั้งชาวขวัญและกำลังใจ การบริหารจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับคนและงาน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานดังนั้นจึงต้องใช้การปกครองอย่างมีศิลปะ เพื่อให้สามารถครองใจคนและได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพเกิดคุณภาพ (สมพงษ์ เกษมสิน, 2533:36) นอกจากนี้ นวล กัลป์ยาคม (2537:5) อธิบายว่าการบริหารเป็นขบวนการที่ผู้บริหารใช้อำนาจการดำเนินงานของสถาบัน หรือหน่วยงานให้ดำเนินงานไปสู่จุดหมายที่ต้องการเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับควบคุมและผลักดันการดำเนินการต่าง ๆ ภายในองค์การให้เป็นไปตามนโยบาย และจุดประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนและองค์การ ตลอดจนเป็นองค์ประกอบสำหรับการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนหรือองค์การด้วย

การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเรื่องที่สำคัญที่ต้องใช้ควบคู่กับหลักมนุษยสัมพันธ์ เนื่องจากโลกมนุษย์ได้วิวัฒนาการมาเป็นลำดับ กิจการต่าง ๆ ทุกด้านเจริญขึ้นและกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านั้น ย่อมต้องการการบริหารที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม เพื่อเป็นเครื่องมือให้ดำเนินไปโดยถูกต้องระเบียบแบบแผนที่ดี ไม่ว่าจะเป็นงานของรัฐบาลหรือเอกชน การบริหารที่ค้ำต้องอาศัยหัวหน้าหรือผู้นำที่ดีด้วย (อรุณ รักรธรรม, 2538:161) ปัจจุบัน การใช้อำนาจของผู้บริหารมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา เนื่องจากในองค์การหนึ่ง ๆ การปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา จะเป็นไปได้ด้วยความราบรื่นไร้ปัญหาให้วิตกกังวลหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหาร หากผู้บริหารมีภาวะผู้นำหรือมีความเป็นผู้นำอยู่ในตัวเอง การบังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชาก็จะเป็นไปด้วยความเต็มใจทำให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้อง

กับ ชีระ ฤญเจริญ (2550:11) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพนั้น จำต้องมีภาวะผู้นำที่ดีคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างและส่งผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ในโรงเรียน คือ ระบบการบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปในการศึกษาจึงต้องมีศาสตร์และ ศิลป์ในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่จะทำให้การบริหารจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เมื่อกกล่าวถึงคุณลักษณะ ของนักบริหารดูเหมือนจะมีการกล่าวไว้มากมาย ซึ่งมีทั้งที่ตนเองส่วนตัว ที่เกิดจาก ประสบการณ์ ในการเป็นผู้บริหารมาและผลจากการศึกษาและวิจัยของนักวิชาการซึ่งมีทั้งของไทยและต่างประเทศ

เช่นเดียวกับ ถวิล อรัญเวศ (2544:28) ที่กล่าวว่า ในองค์กรหรือหน่วยงานใด ๆ ก็ตามจะต้องมีผู้นำหรือผู้บริหาร ผู้บริหารก็คือบุคคลที่เป็นหัวหน้าหรือผู้นำในหน่วยงานนั้น ๆ ถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นผู้มีบทบาทมากที่สุดต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ๆ ภายในหน่วยงานนั้น เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539 : 81) อธิบายว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบได้กับผู้นำองค์กร ทำหน้าที่บริหารองค์กรนั้นให้สำเร็จบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ความสำเร็จขององค์กรขึ้นอยู่กับผู้นำที่ศทางที่ถูกต้อง องค์กรการศึกษาต้องมีหน้าที่สร้างสรรค์และก่อประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ หากปฏิบัติไม่ดีเท่ากับสร้างความเสียหาย และทำลายโครงสร้างทั้งระบบ

จากความสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนและสถานศึกษา ที่มีบทบาทและส่งผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและองค์กรแล้ว จึงกล่าวได้ว่า คุณภาพของโรงเรียนจะเกิดขึ้นได้หรือไม่ขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นตัวจักรกลที่สำคัญในการสร้างสรรค์ให้เกิดคุณภาพได้ ภายใต้กลไกหรือระบบการบริหารจัดการขององค์กรนั้น ๆ การบริหารจัดการสถานศึกษาในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เทคนิค ตลอดจนต้องมีอำนาจซึ่งเป็นเครื่องมือในการบริหาร บังคับบัญชา หรือสั่งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ คำว่า “อำนาจ” ตามความเข้าใจของบุคคลทั่วไปจะเป็นคำที่บ่งบอกถึงความรู้สึกในทางลบ ซึ่งหมายถึงความเลวร้าย ความก้าวร้าว รุนแรง จะมีความรู้สึกต่อต้านถ้าถูกคนอื่นใช้อำนาจกับตน แต่ความเป็นจริงในองค์กรนั้น สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2544:291) กล่าวว่า อำนาจเป็นสิ่งจำเป็นที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้ ถ้าต้องการให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุเป้าหมาย ปัจจุบันยังมีผู้บริหารที่ทำลายขวัญและกำลังใจของข้าราชการส่งผลให้เกิดเหตุการณ์การย้ายข้าราชการระดับสูงของประเทศ ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ถึงระยะเวลาที่ต้องย้าย สำหรับ โรงเรียนเป็นองค์กรแบบราชการที่มีสายการบังคับบัญชาจึงทำให้นักลมีความแตกต่างกันในเรื่องของอำนาจหน้าที่และพลังอำนาจมีการแบ่งงานกันทำตามลักษณะเฉพาะ

มีกฎเกณฑ์การควบคุมอย่างเข้มงวด ในบางครั้งผู้บริหารใช้อำนาจอย่างพร่ำเพรื่อ อ้างกฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ มาใช้กับครูหรือใช้อำนาจตามความพอใจและอารมณ์ของตนเอง อีกทั้งยังส่งผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการครูด้วย

สำหรับแนวคิดในเรื่องเกี่ยวกับการใช้อำนาจนั้น ได้มีนักวิชาการ นักการศึกษา ฯลฯ ให้ข้อคิดและเสนอแนะไว้ดังนี้ “ผู้บริหารควรใช้อำนาจให้ถูกต้องตามครรลองคลองธรรม ตลอดเวลาสิ่งใดที่จะทำให้การใช้อำนาจเป็นไปโดยผิดหลักของเหตุผล จะต้องแก้ไข หรือ หาทางป้องกันเอาไว้และต้องปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์มากที่สุด (ธงชัย สันติวงษ์, 2537:276) เช่นเดียวกับ อรุณ รัชธรรม(2534 : 727-728) ที่กล่าวว่า การใช้อำนาจหน้าที่ ที่ถูกต้องนั้น จะสามารถช่วยให้ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ใช้เป็นคู่มือส่งเสริมความมีมาตรฐานของการปฏิบัติงานตามที่ผู้บริหารกำหนดไว้ส่วน เสนาะ ดิยาวัว(2535: 1) ได้กล่าวว่า การที่ผู้บริหารใช้อำนาจไม่ชอบธรรม ตัวของอำนาจจะถูกจำกัดลง โดยทั่วไปการจำกัดอำนาจหน้าที่ที่เกิดจากการใช้อำนาจโดยผิดกฎหมาย ใช้อำนาจที่ลิดรอนสิทธิประโยชน์ของผู้อื่น ใช้อำนาจขัดกับสถานการณ์ หรือใช้อำนาจโดยถือประโยชน์ส่วนตน จะเห็นได้ว่าอำนาจเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารในการบริหารจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และในทางกลับกัน หากผู้บริหารสถานศึกษาไม่รู้จักเลือกใช้อำนาจหรือใช้อำนาจไม่เป็นหรือใช้อำนาจตามความพอใจและตามอารมณ์ของตนก็จะทำให้เกิดการต่อต้าน ผู้ร่วมงานขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ในที่สุดจะส่งผลเสียหายอย่างร้ายแรงต่อส่วนรวม นั่นก็คือจะทำให้การจัดการศึกษาประสบความล้มเหลวโดยสิ้นเชิงในทำนองเดียวกันหากผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำอำนาจมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความจำเป็นย่อมส่งผลให้เกิดบรรยากาศที่ดี บุคลากรทุกฝ่ายเกิดความรู้สึกที่ดีและเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน ปฏิบัติหน้าที่ นอกจากนี้ยังทำให้ผู้บริหารได้รับการยอมรับจากผู้ใต้บังคับบัญชา โดยพร้อมที่จะปฏิบัติตามคำสั่งที่ผู้บริหารมอบหมายไว้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นการบ่งบอกถึงควมมีประสิทธิภาพของผู้บริหารอีกด้วย สถานศึกษาหลายแห่งในจังหวัดนราธิวาสยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจในการบริหารงานของสถานศึกษามากน้อยแตกต่างกันอันเป็นผลจากการสั่งงานที่มุ่งเน้นผลงานมากเกินไปโดยไม่คำนึงถึงผู้ร่วมงาน ย่อมมีผลกระทบต่อการทำงานของครุรวมทั้งอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งในองค์กรด้วย อีกทั้งยังส่งผลต่อบรรยากาศในการทำงานไม่สดชื่น คณะครูไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน แยกแยกขาดความสามัคคี มีการเห็นแก่ตัวกันมากขึ้น การปฏิบัติงานก็ไม่เต็มที เกิดการลา การขาดงาน การมาสาย เนื่องจากการใช้อำนาจที่ไม่สมควร ใช้อำนาจเกินขอบเขต ไม่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรม ดังนั้นในฐานะผู้บริหารควรหาวิธีให้บุคลากรปฏิบัติงาน อย่างมีความสุขสร้างบรรยากาศที่ดีต่อองค์กร

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการครู หากใช้ไม่เหมาะสมจะส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงานของข้าราชการครูค่อนข้างไปทางลบ ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงานของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาสเขต 3 เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติ การใช้อำนาจของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษานราธิวาสเขต 3
- 2.) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษานราธิวาสเขต 3
- 3.) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษานราธิวาสเขต 3
- 4.) เพื่อศึกษาตัวพยากรณ์การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษานราธิวาสเขต 3

สมมติฐาน

1. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษานราธิวาสเขต 3 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษานราธิวาสเขต 3
2. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ฐานอำนาจสามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานของข้าราชการครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษานราธิวาสเขต 3

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาสเขต 3” มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) ผู้บริหารระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษานราธิวาสเขต 3 ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสจะได้ทราบและหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาการใช้อำนาจในการบริหารงานให้เกิดผลดีต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการครูเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการครูให้ดีขึ้น

2) หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษานราธิวาสเขต 3 สามารถใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ให้เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานและใช้อำนาจในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการใช้ฐานอำนาจ (Power) ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาสเขต 3 ตามกรอบแนวคิดเรื่อง อำนาจ ของ French and Raven (อ้างในสุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2544:58) ซึ่งแบ่งอำนาจ ออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1.1.1 อำนาจตามกฎหมาย (Legitimate Power)

1.1.2 อำนาจการให้รางวัล (Reward Power)

1.1.3 อำนาจการบังคับหรือลงโทษ (Coercive Power)

1.1.4 อำนาจอ้างอิง (Referent Power)

1.1.5 อำนาจเชี่ยวชาญ (Expert Power)

1.2 การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาสเขต 3 ตามกรอบ ข้อกำหนดของ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549 :37-38) ได้บัญญัติการปฏิบัติงานของครูดังนี้

1.2.1 การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู

1.2.2 การมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

- 1.2.3 การรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 1.2.4 การสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน
- 1.2.5 การอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูสายผู้สอนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต 3 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 1035 คน

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ข้าราชการครูสายผู้สอนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต 3 จำนวน 289 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตร ยามาเน่ (Yamane,1973:888)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

3.1 การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งได้ 5 ฐาน คือ

- 3.1.1 อำนาจจากการให้รางวัล (Reward Power)
- 3.1.2 อำนาจจากการบังคับหรือลงโทษ (Coercive Power)
- 3.1.3 อำนาจตามทางกฎหมาย (Legitimate Power)
- 3.1.4 อำนาจจากการอ้างอิง (Referent Power)
- 3.1.5 อำนาจจากความเชี่ยวชาญ (Expert Power)

3.2. การปฏิบัติงานของข้าราชการครู แบ่งได้ดังนี้

- 3.2.1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู
- 3.2.2 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ
- 3.2.3 การรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 3.2.4 การสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น
- 3.2.5 การอบรมคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึงการปฏิบัติที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำอำนาจจากแหล่งที่มาไปใช้ในการบริหาร ด้วยการจูงใจครุให้ร่วมมือกันปฏิบัติงานตามจุดประสงค์ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมโดยใช้ฐานอำนาจซึ่งเป็นปัจจัยหรือเงื่อนไขหรือแหล่งที่มาในการใช้อำนาจ ซึ่งมี 5 ฐาน คือ 1) อำนาจจากการให้รางวัล 2) อำนาจจากการบังคับหรือลงโทษ 3) อำนาจตามกฎหมาย 4) อำนาจจากการอ้างอิง 5) อำนาจจากความเชี่ยวชาญ

2. อำนาจการให้รางวัล (Reward Power) หมายถึง อำนาจที่เกิดจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาให้ หรือเพิ่มรางวัลตอบแทนแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือหรือให้ความช่วยเหลือหรือให้ในการปฏิบัติตามคำสั่ง

3. อำนาจการบังคับหรือลงโทษ (Coercive Power) หมายถึง อำนาจที่เกิดจากการที่ผู้บริหารมีอิทธิพลเหนือผู้ใต้บังคับบัญชา ยอมปฏิบัติตามคำสั่งหรือตอบสนอง ทั้งการปฏิบัติราชการและส่วนตัว เพื่อหลีกเลี่ยงการลงโทษ รูปแบบการใช้อำนาจอาจออกมาในเชิงตำหนิ ตักเตือน และลงโทษ หรืออาจแสดงออกในเชิงบังคับขู่เข็ญ ทั้งที่มาจากการปฏิบัติราชการและส่วนตัว

4. อำนาจตามกฎหมาย (Legitimate Power) หมายถึง พฤติกรรมการใช้อำนาจการสั่งการหรือปฏิบัติตามบทบาทโดยมีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเป็นต้น

5. อำนาจจากการอ้างอิง (Referent Power) หมายถึง อำนาจที่มาจากแสดงออกได้อย่างประจักษ์ ได้แก่ การแต่งตัว การพูดคุย หรือเอาแบบอย่างการปฏิบัติงานและวิถีชีวิตคล้ายคลึงกับผู้บริหารระดับสูงที่ตนชื่นชอบ เป็นต้น

6. อำนาจจากความเชี่ยวชาญ (Expert Power) หมายถึง อำนาจที่มาจากความรู้ ประสบการณ์ เชี่ยวชาญ มีทักษะในการปฏิบัติงาน เป็นที่ยอมรับนับถือกันโดยทั่วไปหรือเคยประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน ตลอดจนพลังอำนาจที่มาจากการเป็นผู้ที่รอบรู้ข้อมูลข่าวสารรวดเร็วกว่าผู้อื่นมีความสามารถในการแก้ปัญหา และพัฒนางาน การมีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ เป็นต้น

7. อำนาจ หมายถึง ความสามารถของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในการครอบงำ หรือจูงใจบุคคลอื่นให้กระทำหรือไม่ให้กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามจุดมุ่งหมายที่ตนกำหนดไว้หรือสมรรถนะในการสั่งการและการบังคับบัญชา

8. การปฏิบัติงานของครู หมายถึง บทบาทและภาระหน้าที่ของครูที่ต้องมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย พร้อมทั้งสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมอันดีให้กับผู้เรียน รายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่อง สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บังคับบัญชานักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและบุคคลอื่น รวมถึงปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

9. ปฏิบัติกิจกรรมวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่หน่วยงานหรือองค์กรอื่นจัดขึ้น โดยการเข้าร่วมประชุม หรือสัมมนาทางวิชาการ ค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาประกอบการแก้ปัญหาพัฒนาตนเอง พัฒนางาน รวมถึงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้บุคคลภายในและภายนอกหน่วยงานทราบ

10. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ หมายถึง ครูใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด โดยวิเคราะห์ปัญหาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ประดิษฐ์คิดค้น และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอพร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

11. รายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียน หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านต่าง ๆ เช่นการศึกษาเล่าเรียน ความประพฤติ สุขภาพอนามัย และลักษณะนิสัยของผู้เรียน รายงานผลเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนา รายงานเทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนต่อผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครองทราบ

12. สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง ครูต้องสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บังคับบัญชา นักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อนร่วมงานและชุมชน ยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานหรือบุคคลอื่น ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมของหน่วยงานและชุมชนด้วยความเต็มใจ

13. อบรมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน หมายถึง ครูต้องอบรม คุณธรรม จริยธรรมที่ดีให้กับผู้เรียนด้วยวิธีการสอดแทรกในบทเรียน จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ผิดและใช้สื่อการสอนคุณธรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

14. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 3

15. **ข้าราชการครู** หมายถึง บุคลากรที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการครูสายผู้สอนในตำแหน่งครู และครูผู้ช่วยและปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 3

Prince of Songkla University
Pattani Campus